

CHARAKTERISTIKA VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Charakteristika vzdelávacieho programu	
Názov vzdelávacieho programu:	Vybrané problémy dejín v súvislostiach
Dĺžka vzdelávacieho programu:	4 semestre
Rozsah vzdelávania v rámci jedného akademického roka (v hodinách):	14 stretnutí po 120 minút
Odborný garant vzdelávacieho programu:	doc. Mgr. Miroslav Palárik, PhD.
Zabezpečujúce pracovisko:	Katedra histórie FF UKF v Nitre
Ciele vzdelávacieho programu:	Cieľom vzdelávacieho programu je poskytnúť frekventantom plastický obraz o významných medzníkoch národných a európskych dejín od najstarších čias až po 20. storočie. Skladba jednotlivých predmetov poskytuje frekventantom jednak stručný prehľad politických dejín (antika, stredoveku, novovek, 20. storočie) a tiež prednášky na špecializované témy (cirkevné dejiny, vytváranie myšlienky nového socialistického človeka). Výsledkom vzdelávania by mal byť prehľad o vybraných najvýznamnejších udalostiach viažucich sa k územia Slovenska a Európy.
Minimálny počet účastníkov vzdelávania:	15
Minimálny vek účastníkov vzdelávania:	50

Informačný list vzdelávacieho bloku	
Názov VP: Vybrané problémy dejín v súvislostiach	
Názov VB: Vybrané problémy pravekých a starovekých dejín	
Garant VP: doc. Mgr. Miroslav Palárik, PhD.	
Lektor/i VB: prof. Janka Hečková, CSc.; PhDr. Emanuel Jirkal, PhD.	
Obdobie štúdia VB: Ročník: 1. ročník Semester: Zimný	Forma výučby: prezenčná
	Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách) za VB: 7 stretnutí po 120 minút
Podmieňujúce VB: ---	
Všeobecný cieľ VB: Prehľad v udalostiach na území Slovenska v období praveku a na území zaberajúcom staroveké civilizácie	
Vzdelávací štandard	Obsahový štandard VB: Témy: Čo je nové v praveku – prof. J. Hečková, CSc. Slovensko na hranici Rímskej ríše – prof. J. Hečková, CSc. Mezopotámia kolíska civilizácie – PhDr. E. Jirkal, PhD. Egypt prvý teritoriálny štát – PhDr. E. Jirkal, PhD. Koncert veľmoci 1500 -1200 pr. kr. – PhDr. E. Jirkal, PhD. Minojská a Mykénska civilizácia – PhDr. E. Jirkal, PhD. Perzská ríša – PhDr. E. Jirkal, PhD.
	Výkonový štandard (výsledky vzdelávania) VB: Spôsobilosti: - frekventant vie vymenovať cisárov, ktorí formovali Rímske impérium v neskorej antike - frekventant bližšie pozná etniká, ktoré žili na území dnešného Slovenska v období protohistórie - frekventant pozná znaky Minojskej a Mykénskej civilizácie - frekventant vie vymenovať hlavné medzníky dejín Egypta
	Metódy dosiahnutia výsledkov vzdelávania: prednáška, vysvetľovanie, diskusia, práca s pramenným materiálom, brainstorming
Spôsob hodnotenia a ukončenia VB: Krátka esej na tému aké nové informácie som sa dozvedela/dozvedel.	
Literatúra: JIRKAL, Emanuel. Caelius Firmianus Lactantius: O smrti prenasledovateľov I. Rímske impérium na ceste od tradičných kultov ku kresťanstvu. Nitra: UKF 2013 HEČKOVÁ, Janka. Rimanovia & Germáni na strednom Dunaji. Nitra: UKF, 2005. BEDNAŘÍKOVÁ, Jarmila. Stěhování národů. Praha: Vyšehrad, 2003.	

Vysvetlivky: VP – vzdelávací program, VB – vzdelávací blok

Informačný list vzdelávacieho bloku	
Názov VP: Vybrané problémy dejín v súvislostiach	
Názov VB: Vybrané problémy pravekých a starovekých dejín	
Garant VP: doc. Mgr. Miroslav Palárik, PhD.	
Lektor/i VB: doc. Mgr. Ing. Miroslav Glejtek, PhD., Mgr. Beáta Pintérová, PhD., doc. Mgr. Miroslav Palárik, PhD.; Mgr. Jozef Filo, PhD.,	
Obdobie štúdia VB: Ročník: 2. ročník	Forma výučby: prezenčná
Semester: Zimný	Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách) za VB: 7 stretnutí po 120 minút
Podmieňujúce VB: ---	
Všeobecný cieľ VB: Prehľad v udalostiach na území Slovenska a Európy v období stredoveku	
Vzdelávací štandard	Obsahový štandard VB: Témy: Veľká Morava a príchod starých Maďarov – história vs. Mýty - B. Pintérová, PhD. Nadobúdanie titulatúry uhorských kráľov – B. Pintérová, PhD. Veľké migračné presuny v 4. až 6. storočí v Európe – doc. M. Palárik, PhD. Storočia anglicko – francúzskych vzťahov v stredoveku – doc. M. Palárik, PhD. Možnosti výskumu stredovekých uhorských kultúrnych dejín (témy vs. pramene) – doc. M. Glejtek Pečate a erby ako cenné zdroje poznávania minulosti – stredovek – doc. M. Glejtek Umieranie a smrť v stredovekej farnosti – Jozef Filo, PhD.
	Výkonový štandard (výsledky vzdelávania) VB: Spôsobilosti: - frekventant vie vymenovať hlavné body vzťahov medzi Anglickom a Francúzskom v stredoveku - frekventant bližšie pozná priebeh príchodu Maďarov do Karpatskej kotliny a mýty o tejto udalosti - frekventant pozná možnosti výskumu stredovekých uhorských kultúrnych dejín - frekventant vie definovať ako sa nazeralo na umieranie a smrť v stredovekej farnosti
	Metódy dosiahnutia výsledkov vzdelávania: prednáška, vysvetľovanie, diskusia, práca s pramenným materiálom, brainstorming
Spôsob hodnotenia a ukončenia VB: Krátka esej na tému aké nové informácie som sa dozvedela/dozvedel.	
Literatúra: IVANIČ, Peter a kol. Európa v stredoveku. Nitra: UKF, 2020. PINTÉROVÁ, Beáta – IVANIČ, Peter. Kapitoly z dejín Slovenska v stredoveku. Nitra: UKF, 2020.	

FILO, Jozef. Vidiecka farnosť a smrť. Posledné sviatosti a právo na pochovávanie vo vidieckych farnostiach vrcholne stredovekého Uhorského kráľovstva. In: Pred bránou do večnosti : Umieranie a smrť v stredoveku a novoveku. - Bratislava : Veda, 2025, s. 131-153.

Vysvetlivky: VP – vzdelávací program, VB – vzdelávací blok

Informačný list vzdelávacieho bloku	
Názov VP: Vybrané problémy dejín v súvislostiach	
Názov VB: Vybrané problémy pravekých a starovekých dejín	
Garant VP: doc. Mgr. Miroslav Palárik, PhD.	
Lektor/i VB: doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD., Mgr. Ján Jakubej, PhD., Mgr. Viktória Hladká, PhD.,	
Obdobie štúdia VB: Ročník: 2. ročník	Forma výučby: prezenčná
Semester: Letný	Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách) za VB: 7 stretnutí po 120 minút
Podmieňujúce VB: ---	
Všeobecný cieľ VB: Prehľad v udalostiach na území Slovenska a Európy v období novoveku a najnovších dejín	
Vzdelávací štandard	Obsahový štandard VB:
	Témy: Prejavy humanizmu v literatúre, myslení a umení (16. storočie) – J. Jakubej, PhD. Vzťah vedy a viery v období baroka (1600 - 1750) – J. Jakubej, PhD. John Law a prvá inflácia v európskych dejinách (1720) – J. Jakubej, PhD. Kriminálna mládež v prvej Československej republike: sociálne pozadie, delikvencia a prevýchova – V. Hladká, PhD. Dejiny detstva bez detských hlasov: pramene a limity historického výskumu života detí a mládeže v prvej polovici 20. storočia – V. Hladká, PhD. Žena 19. storočia v premenách: manželky, milenky, matky – doc. A. Kičková, PhD. Postavenie žien na okraji spoločnosti od monarchie po republiku – doc. A. Kičková, PhD.
	Výkonový štandard (výsledky vzdelávania) VB:
	Spôsobilosti: - frekventant vie vymenovať humanizmu v literatúre, myslení a umení - frekventant bližšie pozná priebeh prvej inflácie v európskych dejinách - frekventant vie charakterizovať sociálne pozadie kriminálnej mládeže v ČSR - frekventant pozná možnosti a limity výskumu života detí a mládeže v prvej polovici 20. storočia - frekventant vie definovať postavenie žien na okraji spoločnosti od monarchie po republiku
Metódy dosiahnutia výsledkov vzdelávania: prednáška, vysvetľovanie, diskusia, práca s pramenným materiálom, brainstorming	

Spôsob hodnotenia a ukončenia VB:
Krátka esej na tému aké nové informácie som sa dozvedela/dozvedel.
Literatúra:
RIGOVÁ, Viktória: Mládež nad priepasťou. Bratislava: Paradigma Publishing 2024.
BLACK, Jeremy. Evropa 18. stoley. Praha: Vyšehrad, 2003.
BURKE, Peter. Žebráci, šarlatáni, papežové. Praha: H and H, 2007.
Vysvetlivky: VP – vzdelávací program, VB – vzdelávací blok

Informačný list vzdelávacieho bloku	
Názov VP: Vybrané problémy dejín v súvislostiach	
Názov VB: Vybrané problémy pravekých a starovekých dejín	
Garant VP: doc. Mgr. Miroslav Palárik, PhD.	
Lektor/i VB: doc. PhDr. Róbert Arpáš, PhD., Mgr. Alena Mikulášová, PhD., doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD.; Mgr. Zuzana Hasarová, PhD.,	
Obdobie štúdia VB: Ročník: 2. ročník	Forma výučby: prezenčná
Semester: Letný	Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách) za VB: 7 stretnutí po 120 minút
Podmieňujúce VB: ---	
Všeobecný cieľ VB: Prehľad v udalostiach na území Slovenska v období 20. storočia	
Vzdelávací štandard	Obsahový štandard VB:
	Témy: Príčiny a začiatok prvej svetovej vojny – A. Mikulášová, PhD. Vojnové detsvo 1914 – 1918 – doc. A. Kičková, PhD. Československá zahraničná politika 1918 – 1938 – A. Mikulášová, PhD. Slovenské národné povstanie – doc. R. Arpáš, PhD. Dejiny Protektorátu Čechy a Morava – doc. R. Arpáš, PhD. Medzi dvoma totalitami - (Česko)Slovensko v období rokov 1945-1948 – Z. Hasarová, PhD. Masová nezákonnosť v Československu - vybrané problémy – Z. Hasarová, PhD.
	Výkonový štandard (výsledky vzdelávania) VB:
Spôsobilosti: - frekventant vie vymenovať hlavné medzníky povojnového vývoja v ČSR - frekventant bližšie pozná zahraničnú politiku ČSR v medzivojnovom období - frekventant vie charakterizovať masovú nezákonnosť v ČSR - frekventant pozná medzníky dejín Protektorátu Čechy a Morava - frekventant vie definovať Slovenské národné povstanie	
Metódy dosiahnutia výsledkov vzdelávania: prednáška, vysvetľovanie, diskusia, práca s pramenným materiálom, brainstorming	
Spôsob hodnotenia a ukončenia VB: Krátka esej na tému aké nové informácie som sa dozvedela/dozvedel.	
Literatúra:	

BARNOVSKÝ, Michal. Na ceste k monopolu moci. Bratislava: Veda, 1993.
NEČASOVÁ, Denisa. Nový socialistický člověk - Československo 1948–1956. Praha: Host, 2017.
BYSTRICKÝ, Valerián – KOVÁČ, Dušan – PEŠEK, Jan. Klíčové problémy moderných slovenských dejín. Bratislava: Veda, 2012.
FERIANCOVÁ, Alena. (Ne)nájdená bezpečnosť. Nitra: UKF, 2010.

Vysvetlivky: VP – vzdelávací program, VB – vzdelávací blok